

Sut y bydd y system gynllunio yn ategu Bil Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru)?

Mae Bil Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) yn cynnig chwe nod llesiant, sef:

Cymru lewyrchus	Cymru gydnerth	Cymru iachach	Cymru sy'n fwy cyfartal
Cymru o gymunedau cydlynus		Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu	

A phump egwyddor trefn rheoli:

Hir-dymor	Integreiddiad	Cydweithrediad	Ataliaeth	Cynnwys
-----------	---------------	----------------	-----------	---------

Bu Datblygu Cynaliadwy wrth wraidd y system gynllunio, ei pholisïau a'i harferion, ers cyflwyno Polisi Cynllunio Cymru (PCC) yn 2002. Mae'r chwech nôd llesiant a phump egwyddor trefn rheoli yn cael eu traddodi eisioes wrth l gynlluniau gael eu paratoi a phan caiff penderfynadau eu gwneud. Mae Llywodraeth Cymru yn parhau i fod yn ymrwymedig i ddull datblygu a arweinir gan gynllun lle mae penderfyniadau cynllunio yn cael eu gwneud yn rhesymegol, yn gyson ac yn deg gan ddilyn egwyddorion datblygu cynaliadwy.

Mae'r ddogfen hon yn rhoi trosolwg o'r gydberthynas rhwng y system gynllunio a Bil Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) yn y dyfodol. Ceir manylion pellach am y gydberthynas yn y ddwy ddogfen ategol, sef:

- Prosbectws y Polisi Cynllunio;
- Prosbectws y Cynllun Datblygu.

Ein cynigion

Mae ein cynigion yn cynnwys y canlynol:

- Fframwaith cynllunio wedi'i ailfywiogi i Gymru gyfan sy'n cynnwys Polisi Cynllunio Cymru (PCC) a'r Fframwaith Datblygu Cenedlaethol (FfDC);
- Mynd i'r afael â materion trawsffiniol strategol drwy Gynlluniau Datblygu Strategol (CDSau) yn y rhannau hynny o Gymru lle mae eu hangen;
- Atgyfnerthu system y Cynlluniau Datblygu Lleol (CDLlau);
- Helpu i gyflawni Cynlluniau Lleoedd (CLlau) gan ddefnyddio gweithdrefnau Canllawiau Cynllunio Ategol sy'n bodoli eisoes i ychwanegu manylion a chefnogi dyheadau cymunedau lleol.

Bydd y chwe nod llesiant yn llywio ein rhaglen waith yn y dyfodol i ddiwygio PCC ac yn rhoi strwythur iddi (am ragor o fanylion gweler Prosbectws y Polisi Cynllunio). Bydd PCC a'r FfDC yn darparu modd i droi'r nodau llesiant yn fframwaith cynllunio cenedlaethol arfaethedig a sicrhau bod CDSau a CDLlau yn cael eu llywio ganddynt. Bydd Cynlluniau Llesiant Lleol a'r amcanion llesiant lleol a nodir ynddynt yn llywio CDSau. Bydd CDLlau yn helpu i ymgorffori nodau ac amcanion llesiant ymhellach ym mhob rhan o'r system gynllunio. Wrth lunio pob cynllun datblygu (FfDC, CDSau a CDLlau) bydd angen cynnal Arfarniad o Gynaliadwyedd er mwyn profi polisïau'r cynllun yn erbyn amcanion cynaliadwyedd. Bydd hyn yn sicrhau y caiff pob penderfyniad cynllunio, gan gynnwys penderfyniadau Gweinidogion ar Ddatblygiadau o Arwyddocâd Cenedlaethol (DAC), ei wneud yng nghyd-destun datblygu cynaliadwy.

Yn gyffredinol, nid ydym am weld mwy o weithgarwch llunio cynlluniau, yn hytrach rydym am weld gwell prosesau llunio cynlluniau lle mae gweithgareddau yn cael eu hailddosbarthu i'r haen fwyaf

priodol o gynllun. Rydym am wneud hyn er mwyn sicrhau'r canlyniadau cynllunio mwyaf buddiol posibl o ran cyfleoedd economaidd, darpariaeth tai, buddsoddi, dyheadau cymunedau a gwneud y defnydd gorau o'n hadnoddau naturiol. Nodir crynodeb o'r system cynlluniau datblygu presennol ac arfaethedig a'r cysylltiadau â Bil Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) yn y ddogfen hon. Ceir rhagor o fanylion ym Mhrosbectws y Cynllun Datblygu.

Fframwaith y Cynllun Datblygu

	Nod	Arweinydd	Dyddiad
<p>FfDC Diben: Nodi ardaloedd twf a buddsoddiad newydd ar lefel genedlaethol, gan nodi polisiau defnydd tir allweddol Llywodraeth Cymru Cwmpas: Cymru Gyfan Cyfnod: 20 mlynedd Adolygu Bob 5 mlynedd</p>	Nodi blaenoriaethau cenedlaethol o ran cynllunio gofodol a rhoi cyfeiriad i CDSau a CDLLau	Llywodraeth Cymru	Cymeradwywyd gan y Cynulliad Cenedlaethol 2019
<p>CDS Diben: Darparu gweledigaeth strategol a dyraniadau ar draws rhanbarth cydlynus Cwmpas: Ardaloedd lle y ceir materion strategol sy'n cwmpasu sawl ACLI Cyfnod: 15-20 mlynedd Adolygu: Adroddiad Monitro Blynyddol. Adolygiad llawn bob pedair blynedd</p>	Mynd i'r afael â materion cynllunio strategol a rhoi cyfeiriad strategol i CDLLau	Panel Cynllunio Strategol	Mabwysiadu 2021
<p>CDLI llai manwl Diben: Nodi polisiau a dyraniadau lleol nas ystyrir gan CDS Cwmpas: ACLlau a gwmpesir gan CDSau Cyfnod: Rhwng 10 a 15 mlynedd Adolygu: Adroddiad Monitro Blynyddol. Adolygiad llawn bob pedair blynedd</p>	Diwallu anghenion lleol a darparu fframwaith ar gyfer rheoli'r gwaith o ddatblygu CDLLau	Awdurdod Cynllunio Lleol	Ochr yn ochr â'r CDS. Mabwysiadu 2021
<p>CDLI Diben: Nodi polisiau a dyraniadau lleol Cwmpas: ACLlau nas cwmpesir gan CDSau Cyfnod: Rhwng 10 a 15 mlynedd Adolygu: Adroddiad Monitro Blynyddol. Adolygiad llawn o leiaf bob 4 blynedd</p>	Diwallu anghenion lleol a darparu fframwaith ar gyfer rheoli'r gwaith o ddatblygu CDLLau	Awdurdod Cynllunio Lleol	Pob ACLI wedi'i gwmpasu gan CDLI 2018
<p>Cynllun Lle Diben: Darparu canllawiau thematig neu safle-benodol manwl i ategu'r polisiau a'r cynigion a gyflwynir mewn CDLI Cwmpas: Ardal gymunedol Cyfnod: Rhwng 10 a 15 mlynedd Adolygu: Yr un pryd â'r CDLI</p>	Adlewyrchu natur unigryw'r ardal leol a mynd i'r afael â materion cymunedol lleol, penodol	Cynghorau Cymuned a Thref gyda chymorth yr ACLI	Ôl-fabwysiadu'r CDLI

Beth yw'r Fframwaith Datblygu Cenedlaethol?

Bydd y FfDC yn gynllun datblygu cenedlaethol i Gymru. Bydd y FfDC yn nodi'r lleoliadau allweddol ar gyfer twf a seilwaith newydd a'n polisiâu cynllunio allweddol i roi cyfeiriad clir ar bob lefel o fframwaith y cynllun datblygu. Bydd y FfDC yn adeiladu ar y cynllun defnydd tir cenedlaethol cyntaf – sef Cynllun Gofodol Cymru – ac yn gweithredu ar y gwersi sydd wedi'u dysgu dros y degawd diwethaf.

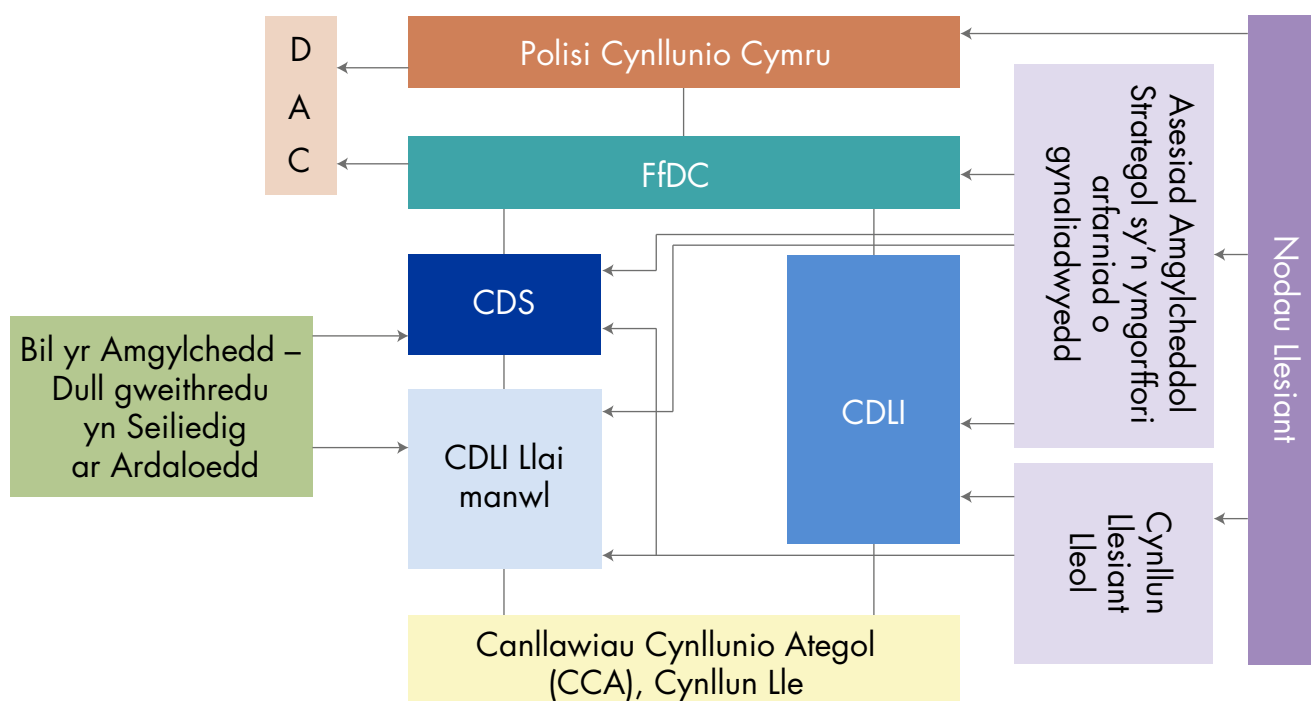
Bydd y FfDC yn adlewyrchu Nodau Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol a PCC gan sicrhau bod egwyddorion datblygu cynaliadwy yn parhau i fod wrth wraidd y system gynllunio. Bydd yn defnyddio polisiâu cenedlaethol sy'n ymdrin â meysydd megis adnoddau naturiol a thrafnidiaeth ac yn helpu i fanteisio i'r eithaf ar y manteision a allai ddeillio o ffrydiau ariannu, yn cefnogi'r gwaith o gyflawni cynlluniau seilwaith ac yn rhoi cyd-destun ar gyfer penderfyniadau Gweinidogion ar Ddatblygiadau o Arwyddocâd Cenedlaethol.

Sut y bydd cynlluniau gwahanol yn ymdrin â materion?

Nid ydym am i bob cynllun ymdrin â phob mater cynllunio. Er enghraifft, mae'n well ystyried materion megis cynllunio a natur unigryw ardal leol ar lefel leol (CDLI a Chynllun Lle) tra gellid ystyried materion eraill megis datblygu economaidd neu dai ar bob lefel. Bydd y dull cydgysylltiedig hwn o weithredu yn helpu i sicrhau'r canlyniadau cynllunio gorau. Mae'r tabl canlynol yn rhoi enghraifft o sut y caiff mater ei ystyried ym mhob haen:

	Datblygu Economaidd a'r Fframwaith Cynllunio
FfDC	Nodi ardaloedd twf, sectorau twf a seilwaith cenedlaethol allweddol er mwyn cefnogi eu twf.
CDS	Nodi safleoedd cyflogaeth strategol ledled y rhanbarth er mwyn cefnogi ardaloedd twf a sectorau allweddol.
CDLI	Nodi safleoedd cyflogaeth lleol.
Cynllun Lle	Nodi egwyddorion dylunio a chynllunio ar gyfer safleoedd ar lefel cymdogaeth.

Y gydberthynas rhwng Cynlluniau yn y dyfodol

Cwestiynau Allweddol

A all y cynigion yn y Bil Cynllunio (Cymru) ddarparu ar gyfer diwygio llywodraeth leol?

Mae'r cynigion 'wedi'u diogelu at y dyfodol' a gallant ategu'r broses o ad-drefnu awdurdodau lleol. Cydnabyddir y gallai llai o ACLlau, ond ACLlau gydag adnoddau gwell, leihau'r angen am CDSau.

Pam nad yw CDSau yn cael eu cynnig ledled Cymru?

Dim ond ar gyfer yr ardaloedd hynny lle y ceir materion trawsffiniol sylweddol a lle y gall y dull gweithredu arfaethedig wella canlyniadau cynllunio megis swyddi a chartrefi y mae angen CDSau. Mae enghreifftiau o ardaloedd lle y gallai CDSau gael eu cyflwyno yn cynnwys Caerdydd, Abertawe a Choridor yr A55.

Sut y gall cymunedau a rhanddeiliaid lleol gymryd rhan ym mhroses y cynllun datblygu?

Bydd proses y FfDC yn cynnwys ymgynghori â'r cyhoedd a'i gynnwys yn y gwaith o'i lunio.

Bydd proses a gweithdrefnu'r CDS yn adlewyrchu proses bresennol y CDLI, lle mae angen cyhoeddi Cynllun Cynnwys Cymunedau sy'n nodi'r rhai a fydd yn cael eu cynnwys yn y broses a phryd yr ymgynghori â hwy. Bydd hyn yn sicrhau bod cymunedau a busnesau yn cael cyfleoedd sylweddol i gymryd rhan yn y broses o ddatblygu CDS.

Bydd Cynlluniau Lleoedd yn sicrhau bod cymunedau lleol yn chwarae rôl allweddol o ran llywio eu hardal.

A fydd CDSau yn rhagnodi materion y mae'n well eu gadael i awdurdodau lleol?

Bydd CDSau yn adeiladu ar CDLIau sy'n bodoli eisoes. Bydd aelodau etholedig lleol ar y paneli cynllunio strategol sicrhau y caiff barn eu cymunedau lleol ei hystyried.

A fydd cyflwyno CDSau yn oedi'r broses o lunio CDLIau?

Ni fydd y broses o lunio CDS yn atal CDLI rhag cael ei ddatblygu. Nid yw'r CDS yn cyflwyno gofynion ychwanegol i gynllunio ond yn hytrach mae'n ailddosbarthu'r ystyriaeth o faterion cynllunio i'r haen fwyaf priodol. Disgwylir i'r ACLL cyfan fod wedi'i gwmpasu gan CDLI cyn i CDS gael ei fabwysiadu.

Beth yw goblygiadau CDLI a fabwysiadwyd pan gyhoeddir naill ai CDS neu FfDC newydd?

Dylai awdurdodau cynllunio lleol adolygu eu CDLI cyn gynted â phosibl ar ôl cyhoeddi naill ai CDS neu FfDC er mwyn sicrhau ei fod yn cydymffurfio'n fras â'r CDS neu'r FfDC, yn arbennig pan fydd polisi neu faterion newydd wedi codi. Os nad yw'r CDLI yn cydymffurfio'n fras â'r CDS neu'r FfDC newydd bydd angen ei ddiwygio.